

δοκίμους ή χρήσις τοῦ ρήματος.

DGE: Δέν δίδονται προεξαγγελτικῶς οἱ διπλοὶ τύποι, ὅμως συναντῶνται εἰς τὰ παραδείγματα κατωτέρω. Δέν ἐνδεικνύεται ἡ ἀντιστοιχία πρὸς τὸ ἀ ν τ ἰ ἄ ω· τὸ ἴδιον παράδειγμα δίδεται ὑπὸ σημασίαν μὴ παραλληλιζομένην, πρᾶγμα ἐνδεχομένως οὐχὶ ἀναγκαῖον. Ἑρμηνεῖα καὶ παραπομπαί. I 1a(1). b(1). c(4). 2a(2). b(1). c(7). d(1). 3a(4). b(ς). II 1a(1). b(6). c(1). 2(2). III (1). b(1).

Λήμμα ἀ ν τ ἰ ἄ ω LSJ: Δίδονται τύποι ἐννέα μὲ ἐνδειξίν τῆς Ὀμηρικῆς χρήσεως καὶ ἄλλην ὅτι δύο τύποι εἶναι κοινοὶ πρὸς τοῦ ἀ ν τ ἰ ἄ ζ ω. Ἐνδειξίς τῆς προσφῶδιος εἰς τὸ ἀ ν τ ἰ ἄ σ ω (α) καὶ ἡ ν τ ἰ ἄ σ α. Ἑρμηνεῖα: I 1a(3). b(1). c(1). d(2). e(3). f(2). g(1). 2a(2). b(1). II 1(2). 2(1). III (4). IV a(1). b(1). V a(1). b(1). c(1). VO (1). DGE: Τύποι δύο, ἐνδειξίς Ὀμηρικῆς χρήσεως. Ἑρμηνεῖα: 1a(1). b(1). c(1). 2a(2). b(1). 3a(1). b(1) c(1). 4(4).

Ἐκ τῆς ἀντιβολῆς τῶν λημμάτων προκύπτει ὅτι τὸ LSJ προαγγέλλει ἐδρύτερον τοὺς ἰδιάζοντας τύπους τῶν λημμάτων καὶ δίδει συστηματικότερον τὴν προσφῶδιαν καιρίων διχρόνων συλλαβῶν, ἐνῶ τὸ DGE χωρὶς νὰ ὑστερῇ οὐσιωδῶς εἰς ταῦτα παρέχει λεπτομερεστέρας κατηγορίας ἐρμηνείας καὶ συνδυασμοὺς συντακτικοὺς. Τὰ χρησιμοποιούμενα παραδείγματα ἐκ χωρίων συγγραφέων εἶναι κατὰ μέγα ποσοστὸν νέο, συλλεγόμενα ὑπὸ τῆς συντάξεως τοῦ λεξικοῦ. Ἐπομένως, ἐάν τις κρίνῃ ἐκ τῶν ἀνωτέρω παρατεθέντων στοιχείων, καταλήγει εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι τὸ DGE ἔχει τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ἀρετὴν. Εἶναι τὸ νεώτερον ἐκ τῶν μεγάλων λεξικῶν περιέχον καὶ τὰ πρόσφατα δεδομένα τῶν φιλολογικῶν ἐρευνῶν καὶ τὸν ἐκ τούτων προκύψαντα γλωσσικὸν θησαυρόν. Ἡ διὰ πρώτην φοράν τώρα παρουσίασις εἰς τὸ μέγα λεξικὸν τοῦ μυκηναϊκοῦ λεξιλογίου ἀποτελεῖ μέγα ἀγαθόν. Καὶ ὅς μὴ εἴπη τις, ὅτι μέρος τῶν λέξεων θὰ ἠδύνατο νὰ ἀναγνωσθῇ ἢ νὰ συσχετισθῇ πρὸς τὸ κλασσικὸν λεξιλόγιον διαφόρως. Καὶ τοῦ Ἡσυχίου αἱ γλῶσσαι παλαιότερον διεκρίνοντο εἰς περιληπτέας καὶ μὴ, ἡ πείρα ὅμως ἔδειξεν ὅτι ὅλαι εἶναι χρήσιμοι καὶ ἐπιβιοῦν ὑπὸ ἄλλην μορφήν. Ἡ προσθήκη τῶν κυρίων ὀνομάτων προσφέρει ἀνυπολόγιστον διευκόλυνσιν εἰς τοὺς φιλόλογους. Ἡ δὲ ἀφθονία τῶν παραδειγμάτων εἰς τὴν ἐρμηνείαν τῶν λημμάτων ἐπὶ τῇ βάσει νέων προσκομιζομένων χωρίων διευκολύνει ἐξόχως τοὺς ἀναζητοῦντας τὴν ἀκριβῆ ἔννοιαν τῶν λέξεων καὶ τὴν διαφορὰν τῶν ἀποχρώσεων αὐτῆς. Αἱ λίαν ἱκανοποιητικαὶ αὐταὶ ἐντυπώσεις ἐκ τῆς προσφορᾶς τοῦ Ἑλληνοἰσπανικοῦ Λεξικοῦ DGE εἰς τοὺς μελετητὰς τῆς κλασσικῆς ἀρχαιότητος, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζει ὁ ροῦς τοῦ σημερινοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἀνθρωπότητος πάσης, ὑποκινεῖ τὰ αἰσθήματα τῆς εὐγνωμοσύνης ὄλων τῶν ἀσχολουμένων περὶ τὴν ἀρχαιογνωσίαν πρὸς τὸν ἐκλεκτὸν καὶ πολυάριθμον ἀστερισμὸν τῶν Ἰσπανῶν φιλόλογων, οἵτινες ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ δεδοκιμασμένου ἀρχαιοδίφου Francisco Adrados ἐπιτελοῦν καλλίνικον ἄθλον προσκομίζοντες ἐκ τῆς ἰδίας αὐτῶν χώρας τῶν στηλῶν τοῦ Ἡρακλέους τὰ χρυσαῖα μῆλα τῶν Ἑσπερίδων εἰς τὴν Παιδείαν τοῦ συγχρόνου κόσμου.

ΠΑΝ. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ

M. F. McGregor, *The Athenians and their Empire*, Vancouver 1987.

Διὰ τὴν κλασσικὴν, τὴν κορυφαίαν φάσιν τοῦ ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ, ἔχουν γραφῆ πάμπολλα. Τὰ περισσότερα στηρίζονται εἰς τὸ γραμματικὸν ὄλικόν, τὰ μεγάλα λογοτεχνικὰ ἔργα τοῦ 5ου αἰ. π.Χ., καὶ εἰς ποικίλας ἀναφορὰς τῶν μεταγενεστέρων. Ἐν αἴτημα τῆς ἐπιστήμης νὰ γραφῇ ἡ ἱστορία τῆς περιόδου

αὐτῆς κυρίως ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἐπιγραφικοῦ ὕλικου, τοῦ ξηροῦ ἀλλὰ τόσον αὐθεντικοῦ, ἐξεπληρώθη καὶ μάλιστα ὑπ' ἐκείνου ὁ ὁποῖος ἀφιέρωσεν ὅλην τὴν ζωὴν του εἰς τὴν μελέτην τῶν Ἀττικῶν ἐπιγραφῶν, ἰδιαίτερος τῶν «φορολογικῶν», ὑπὸ τοῦ καθ. Μ. F. McGregor. Οὕτω ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης ἀκμῆς τῆς καλλιτεχνίας, τῆς λογοτεχνίας, τῆς φιλοσοφίας καὶ πολλῶν πολιτειακῶν θεωριῶν, ἡ ἐποχὴ τῆς μεγάλης δοκιμασίας τῆς δημοκρατίας (ἐνίοτε τῆς ἀκράτου), ὡς καὶ τῆς σημασίας τῆς μεγάλης προσωπικότητος (ὡς τοῦ Περικλέους), ἐδόθη ἐπὶ τῇ βάσει δυσκόλως ἐρμηνευομένου ὕλικου.

Ὁ McGregor μεταξὺ ἄλλων ὑπηρεσυχόμενος εἰς τὸ γνωστὸν κρίσιμον ἐρώτημα. ἂν ἡ ἀθηναϊκὴ «ἀρχή» ἦτο ἐπαφελῆς ἢ ὄχι πρὸς τὰ μέλη τῆς «συμμαχίας» (ἢ καὶ ἂν ἦτο δημοφιλῆς ἢ ἡγεμονεύουσα πόλις) ἀποφαίνεται ὅτι ἡ πολιτειακὴ ἀνάπτυξις τῶν Ἀθηνῶν καὶ ἡ ἐξωτερικὴ δραστηριότης τῆς πόλεως προσηπόρυσεν εἰρήνην καὶ εὐημερίαν εἰς ὅλους καὶ συνετέλεσεν εἰς τὴν γενικὴν πολιτισμικὴν ἄνοδον ὀλοκλήρου τῆς Ἑλλάδος. Οἱ Ἀθηναῖοι εὐηργέτησαν διὰ μετρίας βίας.

Τὸ μείζον ἐπίτευγμα τοῦ βιβλίου· παρὰ τὸ ὅτι στηρίζεται εἰς ἐπιγραφὰς κυρίως παρουσιάζει ἀρτίαν συγκρότησιν, ἡ διήγησις προχωρεῖ ἀνέτως καὶ τὸ σπινθηροβόλον πνεῦμα τοῦ συγγραφέως (ὄτρυνόμενον, ὡς ὁμολογεῖται, ὑπὸ τῆς συζύγου του, ἄλλης Ἀσπασίας) ἐκχέεται πολλαχού. Ἔχεις τὴν ἐντύπωσιν ὅτι εἰς ἔμπειρος καὶ γλαφυρὸς ξεναγὸς ἐκθέτει ἔσωθεν τὸν «βίον» μιᾶς σφυζούσης αὐτοκρατορίας.

ΕΜΜ. ΜΙΚΡΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ

Πανεπιστήμιον Ἀθηνῶν

Marcel Conche, *Epicure-Lettres et Maximes*, Paris 1987, σσ. 327 (ἐκ τοῦ Πανεπιστημιακοῦ Τυπογραφείου τῆς Γαλλίας).

Ἐν τῇ Σειρᾷ «Ἐπιμηθεύς», ἐξεδόθη ὁ ἀνωτέρω τόμος τοῦ Γάλλου καθηγητοῦ καὶ περιλαμβάνει κείμενον, ἐρμηνείαν, εἰσαγωγὴν καὶ κριτικὰς σημειώσεις, ὡς πρὸς τὸν Ἐπίκουρον.

Ὡς γνωστὸν ὁ Ἐπίκουρος ἦτο πολυγραφώτατος συγγραφεὺς, ἔγραψε περὶ τὰ 300 συγγράμματα κατὰ τὴν παράδοσιν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐλάχιστα περιῆλθον εἰς ἡμᾶς· αἱ θεωρήσεις τοῦ Ἐπικούρου, ὅπως ὅποτε εἶναι γνωσταὶ ἐκ τριῶν Ἐπιστολῶν, τὰς ὁποίας καὶ διετήρησε εἰς ἡμᾶς ὁ Διογένης Λαέρτιος, ἦτοι πρὸς Ἡρόδοτον, Πυθοκλέα καὶ Μενοικέα· ἐν συνεχείᾳ κατέλιπε τὰς «Κυρίας Δόξας» δηλαδὴ 40 ἀφορισμοὺς εἰς τοὺς ὁποίους διαφαίνεται ἡ φιλοσοφικὴ αὐτοῦ θεώρησις· ἐν συνεχείᾳ ἔχομεν τὰς Ἐπικούρου Προσφωνήσεις, αἵτινες ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὸν Βατικανὸν κώδικα (ἀρθμ. 1950) ὑπὸ τοῦ Wortz κατὰ τὸ ἔτος 1888· ἐπίσης λείψανά τινα ἐκ τοῦ «περὶ φύσεως» ἔργου αὐτοῦ ἀνευρέθησαν εἰς τοὺς Ἡρακλεωτικὸς Κυλίνδρους τῆς Βιβλιοθήκης τοῦ Ἐπικουρείου Πίσωνος, διατελέσαντος πιθανῶς περὶ τὸ 58 π.Χ. ὑπάτου· τὰ ἀπολεσθέντα συγγράμματα τοῦ Ἐπικούρου ἦσαν ὁ «Κανὼν», ὅστις περιεῖχε τὰ λογικὰ προβλήματα, κατόπιν τὸ «περὶ φύσεως» ἐκ 37 βιβλίων, τὸ περὶ «βίων» ἐκ 4 βιβλίων καὶ τὸ «περὶ τέλους» εἰς τὸ ὅποιον ἠρευνᾶτο τὸ περὶ «ὕψιστου ἀγαθοῦ».

Εἰς πάντα τὰ ἀνωτέρω ὁ καθηγητὴς Conche παραθέτει κείμενον, ἐρμηνείαν, ὑπομνηματισμὸν καὶ κριτικὰς παρατηρήσεις· ἀξία σημειώσεως εἶναι ἡ προτασ-